

55303203: สาขาวิชา ชีววิทยา

คำสำคัญ: Species diversity/ Trematode/ Infection/ Gastropod / Bivalve/ Gulf of Thailand

สุภัทรดา ศรีทองแท้: ความหลากหลายชนิดพันธุ์ และการติดเชื้อตัวอ่อนพยาธิใบไม้ในหอย
ฝาเดียว และหอยสองฝาบริเวณอ่าวไทยของประเทศไทย. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:
รศ. ดร. ดวงเดือน ไกรลาส. 239 หน้า.

การศึกษาความหลากหลายชนิดพันธุ์ และการติดเชื้อในหอยฝาเดียวและหอยสองฝา
บริเวณอ่าวไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหลากหลายชนิดพันธุ์ จัดจำแนกชนิดพันธุ์หอยฝา
เดียว และหอยสองฝา ตรวจสอบการติดเชื้อตัวอ่อนพยาธิใบไม้ โดยทำการสำรวจเก็บตัวอย่างหอย
ทั้งหมด 86 จุดสำรวจ บริเวณพื้นที่ป่าชายเลน แม่น้ำ ลำคลอง และปากน้ำที่มีค่าความเค็มของน้ำ
ระหว่าง 0.5-30 ppt. ในภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคใต้ ระหว่างเดือนเมษายน 2556-พฤษภาคม
2557 ด้วยวิธีจับเวลา (count per unit of time method) ใช้ผู้เก็บ 5 คน ครั้งละ 10 นาที จัดจำแนกชนิด
พันธุ์หอยตัวอย่างจากลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเปลือก ตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 17,293 ตัว
จำแนกออกเป็นหอยฝาเดียว 40 ชนิดพันธุ์ 27 สกุล 15 วงศ์ และหอยสองฝา 2 ชนิดพันธุ์ 2 สกุล 1
วงศ์ การตรวจสอบการติดเชื้อตัวอ่อนพยาธิใบไม้ระยะเซอร์คาเรีย ทำการศึกษาด้วยวิธี Shedding
และ Crushing มีอัตราการติดเชื้อตัวอ่อนพยาธิใบไม้ทั้งหมดร้อยละ 0.69 (120/17,293) พบหอยฝา
เดียวที่มีความสามารถเป็นโฮสต์ตัวกลางของพยาธิใบไม้ 8 ชนิดพันธุ์ คือ *Sermyla riqueti*,
Cerithidea quadrata, *Cerithidea cingulata*, *Cerithidea djadjariensis*, *Cerithidea alata*,
Littorinopsis intermedia, *Assimineia brevicula* และ *Clithon pequensis* อัตราการติดเชื้อร้อยละ 2.70
(69/2,551), 3.82 (6/157), 0.61 (18/2,963), 0.48 (6/1,246), 0.26 (2/765), 0.39 (7/1,798), 0.56
(8/1,433) และ 0.22 (4/1,814) ตามลำดับ จัดจำแนกตัวอ่อนพยาธิใบไม้ได้ 11 ชนิดพันธุ์ คือ
Haplorchis taichui, *Heterophyes cercaria* I, *Stictodora tridactyla*, *Metorchis intermedius*,
Ascorhytis charadriformis, *Mesostephanus appendiculatoides* larva, *Coitocaecum anaspidis*,
Hypoderaeum conoideum, *Himasthla interrupta*, *Parorchis acanthus* และ *Cloacitrema
philippinum*

ภาควิชาชีววิทยา

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2557

55303203: MAJOR: BIOLOGY

KEY WORD: SPECIES DIVERSITY/ TREMATODE/ GASTROPOD/ BIVALVE/

GULF OF THAILAND

SUPATTA SRITONGTAE: SPECIES DIVERSITY AND TREMATODE INFECTIONS OF GASTROPODS AND BIVALVES IN THE GULF OF THAILAND. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. DUANGDUEN KRAILAS, Ph. D. 239 pp.

This study of species diversity and trematode infections of gastropods and bivalves in the Gulf of Thailand, aims to investigate species diversity and trematode infections of gastropods and bivalves in the Gulf of Thailand. Gastropods and Bivalves were collected from eighty-six localities of mangrove forests, rivers and river estuaries in the Eastern, Central and Southern Regions of Thailand, based on the salinity of water between 0.5-30 ppt. The molluscs samples were collected by counts per unit of time between April 2013 and May 2014. Five collectors scooped and picked the gastropods and bivalves by hand for 10 minutes at each station. The gastropods and bivalves were classified based on their shell morphology. A total of 17,293 samples were collected, they were classified into 40 species, 27 genera, 15 families of gastropods; and 2 species, 2 genera and 1 family of bivalves. Trematode infections were examined by shedding and crushing methods. The infection rate was 0.69% (120/17,293). Eight species of snails found with trematode infections were *Sermyla riqueti*, *Cerithidea quadrata*, *Cerithidea cingulata*, *Cerithidea djadjariensis*, *Cerithidea alata*, *Littorinopsis intermedia*, *Assiminea brevicula* and *Clithon pequensis*. The infection rates were 2.70% (69/2,551), 3.82% (6/157), 0.61% (18/2,963), 0.48% (6/1,246), 0.26% (2/765), 0.39% (7/1,798), 0.56% (8/1,433) and 0.22% (4/1,814), respectively. The cercariae were categorized into 11 species. They were *Haplorchis taichui*, *Heterophyes cercaria* I, *Stictodora tridactyla*, *Metorchis intermedius*, *Ascorhytis charadriiformis*, *Mesostephanus appendiculatoides* larva, *Coitocaecum anaspidis*, *Hypoderaeum conoideam*, *Himasthla interrupta*, *Parorchis acanthus* and *Cloacitrema philippinum*.

Department of Biology

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2014

Thesis Advisor's signature.....